THE LIBRARY OF THE
AUG 1 0 1928
UNIVERSITY OF ILLINOIS

VOL. XVI. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1928 AUGUSZTUS 9. NO. 32. SZÁM.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

U. F. LIBRARY
UNIVERSITY OF ILL.
AUG 1 0 1928
URBANA, ILL.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

HIMLERVILLE KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Raskob, a munkásfaló

A demokrata elnökjelölt campaign managere a szervezett munkásság legnagyobb ellensége. — Nem türi a vezetése alatt álló vállalatok szervezését. — A Bertha Consumers Company nem köthetett szerződést a bányászszervezettel, mert Raskob ur nem engedte. — Az automobil munkásságnak azóta szállt le a keresete, mióta Raskob ur vezeti a General Motors Co.-t.

Amerika munkássága előtt kétségtelenül népszerübb jelölt Smith, mint Hoover.

Smithet valahogy a munkásság maga közül vaiónak tekinti, valahogy a szegényemberek jelöltjének tartják Hooverral szemben, akit a Wall Street jelöltjének tartanak.

Smithnek gyökere van Amerika munkássága körében és tőle remélték azt is, hogy a munkásság helyzetén javítani fog, ha megválasztják.

Smithről azt hitték a munkások, hogy ha ő az elnöki székbe kerül, inkább a kisemberek, mint a nagy tőke képviselője lesz az elnöki székben.

Akik ezt hitték, azoknak keserves csalódáson kell mostanában keresztül menniök.

Látniok kell, hogy Smith is a kapitalistákkal cimborál, nyilván nem azért, mert a kapitalisták a kis emberek, a szegény dolgozók érdekében dolgozó elnököt akarnának ennek a hatalmas országnak az élén látni.

Smith mellett is ott látjuk már az ország legmunkásfalóbb kapitalistáit. Biztosan nem azért, mert Smith régi elveit vették ők is át, hanem azért, mert Smith módositott eddigi nézetein.

Smithben is csalódniok kellett a munkásoknak.

Amerika szervezett munkásságának nagy része Smithet kivánta támogatni a választáson.

A bányászok között is nagyon népszerü volt még pár hét előtt Smith a Lewis álláspontjával szemben bizonyosnak látszott, hogy a bányászok tömegei Smithre fognak szavazni.

Maguk az alvezérek, a kerületek elnökei is azt kivánták, hogy a United Mine Workers is szegődjön Smith mellé.

Nos, mig Amerika munkássága igy készült Smith támogatására, addig New York állam kormányzója lepaktált a tőkésekkel.

Kampánymanagere a leghiresebb munkásfaló tőkés, John J. Raskob, a General Motors mindenható ura lett.

Raskob ur a szervezett munkásságnak legnagyobb ellensége.

Azok a vállalatok, melyeket Raskob ur vezet, legalább 60 százezer embert alkalmaznak, de azok mind szervezetlen proletárok. Raskob ur nem türi meg hogy bevezérvezék azokat az ipartelepekre, melyeket ő vezet.

Csak Canadában engedte meg, hogy egyik ipartelep munkásai szervezkedjenek.

Raskob ur szerint nincsen a munkásságnak szüksége a szervezkedésre, mert azok igy is jólétben élnek.

A bányászszervezetnek különösen nagy ellensége ez a munkásnyuzó tőkés.

A Bertha Consumers Co. bányájában 37 évig szervezett bányászok dolgoztak. Tavaly amikor a szervezet szerződése lejárt, a társaság elnöke meg akarta ujitani a megegyezést.

Nem tehette azonban ezt, mert Raskob ur ráüzent, hogy ha szerződni merészel a United Mine Workerssal, akkor a Bertha Consumers Co. többé egy darab szenet se fog szállitani a General Motorsnak.

A Bertha Consumers Co.-nak 600,000 tonna szén szállitására volt szerződése a General Motorssal, nem mert hát Raskob ur akaratával szembeszállni.

Raskob ur tovább is ment a Bertha Consumers Co-val szemben. Azt is megüzente a vállalat vezetőjének, hogy a Bertha Consumers Co. se fizethet, magasabb munkadijakat, mint a Pittsburgh Coal Co., mely vezetője volt a strájkторетö bányáknak.

Jones H. Jones, a bánya vezetője esküt tett vallotta ezeket a szenátusi vizsgáló bizottság előtt.

Raskob ur segédkezni akart azoknak a tőkéseknek, akik mindenáron le akarták gázolni a bányászok szervezetét.

A Raskob vezetése alatt álló vállalatokhoz tartozik a Fisher Body Co. is. Ebben a gyárban, mielőtt az a General Motors érdekkörébe került, a jó mechanikusok napi 18 dollárt is megkerestek.

Miután Raskob ur érdekkörébe került a vállalat, "átszervezték" a munkabeosztást és ma sokkal kevesebbet keresnek ott a munkások, mint régen. Arról természetesen nem is szabad álmodniok, hogy szervezkedjenek.

Ha egy munkásról a General Motors bármely telepén kiderült, hogy az szimpatizál a munkásmozgalmakkal, annak nem lesz ott maradása. Hamarosan eltávolitják a gyárból, nehogy "megmételyezze" munkástársait.

És Raskob ur most Smith mellett áll.

Hát várhatnak-e aztán valami jót a munkások attól a jelöltől, aki ilyen embert állit a kampány élére?

Aligha.

Smith be akarta bizonyitani a tőkés tábornak, hogy tőle nem kell félniök, mert hát ő is éppen olyan jól tudja majd érdekeiket szolgálni, ha megválasztják, mint a republikánus jelölt.

Igy hát azok a munkások, akik azért akartak Smithre szavazni, mert az nem tőkés jelölt, alaposan csalódtak.

Amerika munkássága most világosan megláthatta, hogy akár a republikánus, akár a demokrata jelölt, csak a tőkéreket szolgálja.

Ebből az esetből talán majd levonják a tanulságot és tudatára ébrednek, hogy ebben az országban égető meg szükség lenne egy harmadik pártra, mely a kisemberek, a dolgozó polgárok érdekeit képviselné.

Arról itt hamarosan nem lehet szó, hogy szocialista elnököt válasszanak. Ebben az országban sokáig fog tartani, mig meg lehet a néppel értetni, hogy a szocializmus nem valami felforgató, romboló elv és igy hamarosan nem lehet arról szó, hogy nagy tömegek szocialista jelöltre szavaznak.

De azt el lehetne érni, hogy egy progressziv pártot alapitsanak, mely erélyesebben követelne több jogot, több szabadságot a munkásembereknek.

Hogy ne csak papiron lennének szabadságjogok, de valóságban is. Hogy ne gátolhatnák meg a munkásembereket szervezkedésben, hogy ne tiporhatnák le a nagyobb darab kenyérért harcoló dolgozókat tiltó parancsok légiójával.

Mi soha sem szóltunk abba bele, hogy olvasóink kire szavazzanak, melyik jelöltet támogassák. Mindenki szavazzon arra a jelöltre, akit jobbnak tart, határozza el mindenki saját maga, melyik jelölt érdemli meg jobban támogatását.

De gondolkozzanak rajta a bányászok, hogy akár az egyik, akár a másik jelölttől várhatnak-e bármi jót is az ország dolgozói.

AZ IGAZSÁG NEVÉBEN...

Frank Brbot nevü bajtársunkat 9 évi börtönbüntetésre itélték, mert állitólag dynamitot dobott egy sztrájktörő házához.

Frank Brbot öntudatos szervezett bányász volt Triadelphia, W. Va.-ban. Piketelt a bányához vezető uton és ott fogták el a dynamit robbanás után.

Az erős, hat láb magas bányászt az Ohio County megyei börtönbe szállitották. Amikor a börtönhöz értek, bajtársunk feje "össze volt verve, tele volt véralafutásokkal. A mellén borzalmas fekete és kék sebhely volt, mely E. W. Mazingo állami kozák csizmájának a nyoma volt. Csizmával rugdosta meg az elfogott, letepert, szerencsétlen bányászt.

Addig ütötte-verte a szerencsétlen bányászt ez a fenevad, mig az eszméletlen lett. Mikor magához tért, a szegény ember inkább magára vállalt min dent. amit csak kivántak tőle, csak tovább ne kinozzák.

Ez a kényszer-vallomás volt az egyedüli, amelyre a vádat épitette az ügyész. Meg a superintendent tanuskodása, a kinek ingadozó vallomását a védőügyvéd a tárgyaláson meg cáfolta. Annyi ellentmondásba keveredett a super, hogy végül is megtagadta a hozzá intézett kérdéseikre a választ.

A biróság azonban mégis bünösnek mondta ki bajtársunkat, jól lehet, a védőügyvéd azt is bizonyitotta, hogy Brbot nem lehetett a robbanás helyén a robbanás idején, mert tudja bizonyitani, hol volt akkor.

De hát el kellett itélni Brbot bajtársat. Igy kivánta azt a mindenható tőke. Rá is söztak 9 esztendőt.

Ez alatt az idő alatt aztán elmélkedhet, hogy ebben az országban az igazság nevében itélkeznek.

Verem a keményszeneseknek

Külön szervezet alakitására buzditja őket egy áruló munkáscsemete. — A bányaurak is külön szervezet alakitását ajánlják a keményszén bányászoknak. — A kemény szén kerületekben duló csatározásokat akarják a tőkések kihasználni a Union egységének megbontására. — Ha a bányászok egymás ellen csatáznak, abból mindig a tőkének van haszna.

A keményszén vidéken a bányászok hónapok óta egymás ellen csatáznak. Ugy az első, mint a hetedik kerület nyugalma fel van dulva, a radikálisok felboriják a rendet és — közben a tőkések sem tétlenek, hanem terveket szőnek, hogy használhatnák ki a bányászok háboruskodását — saját javukra.

Az első kerületben különösen izgalmas a hangulat, az elnök állásába is került a nyugalom megzavarása.

A hetedik kerületben mostanában lesznek a kerületi választások, melyekre az előkészületek nagyban folynak. Ugy a "kormánypárt", a jelenlegi vezetőség pártja, mint az "ellenzék" nagyban korteskednek. Mig ők korteskedéssel, egymás mocskolásával töltik az időt, addig a tőkések tábora megmozdult, hogy a zavarosban hálásznak.

A bányaurak régen szeretnék, hogy ha már szervezethez tartoznak is bányászaik, azok ne tartoznának a United Mine Workershez, hanem alakitanának külön keményszén bányászszervezetet.

A bányaurak tudják, hogy egy kisebb csoporttal, melyben csak a keményszén bányászok lennének benne, sokkal könyvnyebben el tudnának bánni, mint a United Mine Workersal.

Több izben tettek már kisérletet, hogy a külön keményszén bányászszervezetnek propagandát inditsanak, de mindig vissza kellett vonulni a propagandával, mert a bányászok rá se hederitettek arra.

A tőkések azonban, ha egyszer vereség éri is őket, abba nem nyugszanak bele. Akkor még jobban szervezkednek és még elkeseredettebben inditják meg a harcot a kitüzött cél érdekében.

Igy van ez a külön keményszén bányász union dolgával is.

Hiába érte a tőkéseket vereség ebben az ügyben, ők ujra harcra indulnak a külön keményszén bányász-szervezet megvalósitása érdekében.

A harc ujból való megindításához találtak, sajnos, egy elvetemült bányászcsemetét, aki most a tőke szolgálatába áll — saját testvérei, a bányászok ellen.

Ez a lelkiismeretlen alak a bányászszervezetben nőtt fel. Stanley Figlock a neve és jelenleg a Columbia University hallgatója.

Az első kerület adott neki ösztöndijat, hogy felsőbb iskolába járhasson, hogy egyetemen tanulhasson. Most ugy hálálja ezt meg a bányászoknak, hogy átpártolt a tőkéshez és azokat segiti a bányászok elleni harcban.

Stanley Figlockot bizták meg a tőkések, hogy ő inditsa meg a propagandát a külön keményszén bányászunion alakitása érdekében.

Természetesen a busás fizetésen felül azt is megigérték neki, ha sikerül az aknamunka, ha a bányászok beesnek a nekik ásott verembe és megalakitják a keményszén bányászok szervezetét, akkor Figlock lesz az elnök.

Ez a jeles csemete aztán a szénvidékek vasárnapi lapjaban inditotta meg a rohamot. Kifejtette a lapokban, hogy a keményszén bányászoknak sem mi keresni valójuk nincsen a United Mine Workers kebelében és felszólitja azokat, hogy alakitsák meg a külön szervezetet.

Azt bizonyitgatja meglehetősen zavarosan, hogy ha a keményszén bányászok elszakadnának a United Mine Workerstől, sokkal kevesebb lenne a union illeték. Szerinte a keményszén bányászok csak azért fizetnek nagy union illetéket, mert a puhaszén bányászokat a keményszén bányászok illetékeiből tartják.

Ilyen aljas módon akarja a keményszén bányászokat puha szén bányász bajtársaik ellen izgatni. Testvért a testvér ellen. Mintha a keményszén felszinre hozataláért vért izzadó bányász nem lenne édestestvére a puhaszén bányásznak?

Nem-e közös az ellenség, a tőke?

Nem-e egy fronton kell küzdeni minden bányásznak a tőke tulkapásai ellen?

De nézzük csak az érem mindkét oldalát.

Való igaz, hogy a 16 hónapos sztrájk alatt a keményszén bányászok külön illetéket fizettek a harcoló puhaszénbányászok javára.

Azok, akik munkában voltak és kerestek.

De nem-e fizettek a dolgozó puhaszén bányászok is külön illetéket a keményszén bányászok javára akkor, amikor azok sztrájkoltak?

A keményszén bányászok most hát csak a kölcsönt adták vissza puhaszén bajtársaik nak.

Ezt azonban nem akarja tudni az elvetemült bányászcsemete.

Vállvetve, egymást segitve, a keményszén bányászok sokkal többet tudnak maguknak kivivni, mintha magukra hagyva harcolnának a tőkével szemben.

Figlock azt állitja a keményszén bányászokhoz intézett kiáltványában, hogy már nagy tömegek vannak a háta megett. Hogy a keményszén bányászok ezrei helyéslik a United Mine Workerstől való elszakadás és külön keményszén union megalakitásának eszméjét.

Mi hiszük, ez az állitás nem felel meg a valóságnak.

Mi hiszük, a keményszén bányászok nem esnek bele a bányaurak által ásott verembe és megmaradnak továbbra is a United Mine Workers kebelében a puhaszén bányászokkal együtt. Ezt kivánja a saját érdekük.

Aki külön keményszenes union alakitását propagálja köztük, vágják ki maguk közül, mert az a tőkések bérence.

És Figlock az akciója megmutatta ujra, hogy a tőke nem alszik olyankor, amikor a bányászok egymás ellen csatáznak.

A tőkések igyekszenek saját javukra kihasználni a keményszenesek egymás elleni csatáját és meg akarják valósitani régi kedvenc eszméjüket, a külön szervezetet.

Béküljenek hát meg az egymással szemben álló táborok. A vezérek most ne korteskedésekkel, egymás elleni izgatással töltsék az időt, hanem azzal, hogy mennél élesebben verjék vissza a tőke megindított rohamát.

Minden vezér vétket követ el az ellen a tábor ellen, melyet hivatva van vezetni, ha most személyes érdekeit állitja előtérbe. Nincs most ideje annak, hogy személyes érdekekért szenvedélyes harcok folyjanak.

Nem lehet más dolga egyetlen vezérnek se, aki a bányászság ügyét szivén viseli, mint az, hogy a tőkések külön szervezet alakitásának akcióját már csirájában elfojtsák.

A gyilkos verseny vége

Annak a kiméletlen gyilkos versenynek, mely a bányák között folyik, három érdekes esetével találkoztunk a bányaurak lapjának, a Black Diamondnak hasábjain.

West Virginiában, Logan megyében évek óta folyik a gyilkos verseny a bányák között. Talán egyetlen szénmezőn se olyan fyalázatos a verseny a bányáknál egy-egy rendelés elnyeréséért, mint éppen ezen a szénmezőn.

Ez a szénmező hozta divatba, hogy a szenet a termelési áron jóval alul is odaadják, hogy a szenet akkor is utnak inditják, ha arra nincs is rendelés, abban a reményben, hogy mire a szénnel megrakott kocsi az elosztó állomásra kerül, akad valami vevő arra. Ha másként nem, hát a szállitási dijért is odaadják a szenet.

Természetes, hogy ennek a gazdálkodásnak aztán nem lehetett jövége.

Természetes, hogy az ilyen harcban a gyöngéknek el kellett bukniok.

Csak azok a bányatársaságok birják az ilyen versenyt, melyek jobb időkben nagy tartalékot tudtak félretenni és most birják a ráfizetést.

A hatalmas vállalatok, melyek a szenet is olcsóbban tudják termeltetni, és pénzük is van bőven.

Ezek a kis társaságokat ki akarják irtani és bizony nincsenek irgalommal a gyöngékkel szemben.

Három Logan megyei társaság nem birta az iramot, csőd be kerültek.

A társaságok gondnokául a biróság W. L. Hoggsetet nevezte ki.

Előbb felbecsülték a társaság cok vagyonát, aztán árverést tüztek ki azokra.

Az Aracoma Coal Co. vagyonát, mely Logan város közvetlen közelségében van, 236 ezer dollárra becsülték.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

"MAGYAR BÁNYÁSZLAP"
(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)
HIMLERVILLE, KENTUCKY
Sürgönyelm—Telegram: Miners Journal, Karmit, W: Va.
Telephone: Karmit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországa $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik minden csütörtökön :—: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányaszerkői, bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himlerville, Ky.
Under the act of March 3, 1897.

HORACE F. BAKER,

a Pittsburgh Terminal Coal Co. hirhedt, munkásfaló elnöke megvált állásától.

A bányászok örülhetnek ennek, mert soha uniongyülölöbb ember nem állt még egy vállalat élén, mint Horace F. Baker.

A tőkéseknek ez a diszpéldánya jogtanácsosa volt a bányavállalatnak és röviddel a sztrájk előtt ültették őt a Pittsburgh Terminal Coal Co. elnöki székébe. Nagy meglepetést keltett ez országszerte és senki se tudta megérteni ezt a hirtelen emelkedést.

Hamarosan rájöttek azonban tőkés körökben, miért került Baker ur az elnöki székbe. Semmi másért, mint azért, hogy a szervezett bányászok ellen irtó hadjáratot kezdjen, amire a társaság régi elnöke nem vállalkozott.

Baker ur megfelelt a beléje helyezett bizalomnak. A legkegyetlenebb hadjáratot kezdte meg a szegény bányászok ellen. Talán señol se szenvedtek annyit a bányászok, mint a Baker ur vezetése alatt állott társaságnál.

Sajnos, vállalkozása sikerrel is járt. Kiirtotta a Pittsburgh Terminal Coal Co. telepeiről a United Mine Workerst. Letörte a szervezett bányászokat és helyükre legtöbb helyen négereket telepitett be.

Most, mint aki jól végezte dolgát, bucsut vesz az elnöki székről.

Utóda, hisszük, emberségesebb lesz, jobban megérti a bányászok keserveit, mint Baker. És béktülékenyebb lesz, nem akarja a bányászokat rabszolga sorban tartani. Talán megérti, hogy a bányásznak is joga van az élethez, joga van irtó nehéz munkája után azt követelni, hogy legalább annyit fizessenek érte, amiből fenn tudja létét tartani.

A Pittsburgh Terminal Coal Co. telepein Baker távozásával talán megszünik majd a kozákok uralma, talán megszünnek a cári oroszországi állapotok és ujra visszatérhet majd a békés élet.

Az uj elnök talán békésebb ember lesz, mint Baker volt és meg fogja engedni, hogy a bányászok visszatérjenek a szervezet zászlaja alá.

— — — —

KIZÁRTAK EGY BÁNYÁSZT

a szervezetből a keményszén vidéken, mert rajta csipték, amikor a bánya foremanját egy doboz szivarral akarta megajándékozni, hogy a munkában valamilyen előnyben részesitse.

A kizáró local, amikor ezt a bányászt kizárta a szervezetből, azt is tudatta a tagokkal, hogy nemcsak azokat a tagokat zárják ki, akik ajándékozásokkal akarnak maguknak előnyöket biztositani, hanem azokat is, akik akár a bánya superintendentjének, akár foremanjának otthon a ház körül dolgoznak bizonyos előnyökért.

Ezt kizárást és ezt határozatot mi csak helyeselni tudjuk. Bár a szervezetlen vidékeken is ki lehetne találni valami rendszabályt, amivel egynémely bányászt le lehetne szoktatni arról, hogy szivar, de főként pálinka segélyével vásároljon magának előnyöket a foremanoknál többi bajtársai rovására.

Sajnos, sok helyen divatban van, hogy a foreman urakat pálinkával és más dolgokkal látják el kapzsi bányászok, akik ezért jobb plézt, meg nem dolgozott shiftát adnak. Az persze nem jut eszébe annak, aki ilyesmit vásárol, hogy a foreman ur biztosan egy másik bajtárs rovására adja azt a shiftát, vagy jobb plézt.

A szervezett bányáknál meg van a módja, hogy az ilyen bányászokkal elbánjanak. Kizárják a szervezetből és ezzel elveszti munkáját. Ott kell neki hagyni a bányát.

Ez is egyik előnye a szervezettségnek. Ott a foreman urak még se mozoghatnak olyan szabadon, nem részesithetnek előnyben embereket, mint a szervezetlen helyeken, ahol igazán ki vannak szolgáltatva a bányászok.

A keményszén vidéken és általában a szervezett helyeken a szervezet megvédi a bányászt a foremanokkal szemben, mert hiszen ott a committee, mely minden panaszt megvizsgál.

Ezért is igyekezzenek a szervezetlen bányászok, hogy a union zászlaja alá csatlakozhassanak.

Mi baj van a bányaiparral?

(George L. Mercer az alábbi, hetedik cikkben a munkást helyettesitő és egyre jobban kiszoritó gépekről fest igen érdekes képet és ezeket, mint az ipari válság egyik előidézőjét jellemzi.)

Az előző cikkekben az általános ipari helyzettel foglalkoztam, valamint a bányaipart érintő kérdésekkel. Az volt a célom, hogy minden elfogultság nélkül analizáljam a felszinre került kérdéseket és tényeket és pártatlanul igyekeztem itélni. Tettem ezt azért, mert meg vagyok róla győződve, hogy egy tárgyilagos megvitatás közelebb hoz bennünket a megértéshez és problémáink megoldásához.

A jelen cikkben egy olyan kérdésről óhajtok szólni, mely nemcsak a bányaipart, hanem az összes iparágakat érinti és fontos kihatással van magára az országra is. Ezen a problémán nagyon sokan törik a fejüket, mert milliók munkalehetőségét, kereseti lehetőségeit érinti. A vélemények természetesen eltérők ebben a tekintetben is.

Az ember harca a gép ellen

Nézetem szerint a legnagyobb probléma, mellyel napjainkban az egész világ szemközt találja magát: *a munkást pótló gépeknek túlságosan gyors üzembe állitása, vagyis az ember harca a gép ellen.*

Véleményem szerint a munkaerőt pótló gépeknek a bevezetése egyrészt nagy áldást jelent az emberiségre, de másrészt magában rejti a legnagyobb csapást is, ami a modern idők emberét érhette. Magára a társadalomra a gépeknek nincsen akkora hatása, mint magukra az egyénekre, akik használják ezeket a gépeket. A gépek szerepe körülbelül olyan, mint az arzené. Az arzén nagyszerü orvosság, de egyuttal halálos méreg is.

Vajjon melyikünk kivánja vissza azokat az időket, amikor kagylóhéjakkal és meghegyesitett fadarabokkal müvelték a földet? Melyikünk óhajtana élni abban a korban, mikor az ökrösszekér volt a közlekedés egyetlen eszköze? Vajjon melyik bányász kivánja vissza a kort, mikor tüzet égettek a bánya szájánál és ez képezte az egész szellőztetést? Vajjon ki cserélné el a mai hangszereket a dudáért? Akad-e olyan ember, aki az ujságoknak, távirónak és telefonnak elébe helyezi a kiküldött, vagy a küldöncöt, mint a hirek leadóját? Ki cserélné el jelenlegi kényelmes otthonát a barlanglakásért, vagy cölöpépitményért?

Mit eredményeztek a gépek?

Vajjon jobb, könnyebb volt-e az élet azelőtt, mint most? Boldogabbak voltak-e az emberek? Mérlegeljük mindezen kérdéseket és igyekszünk pártatlanok lenni megállapitásainkban.

A nevelés, tudomány és találmányok, vagy még inkább ezeknek közös szülötte, a *gép* megváltoztatta a világot, a társadalmi berendezkedést; ez tette az emberiség életét szebbé, elviselhetőbbé és élvezetesebbé.

Csakhogy a gép ezen jótékony hatás mellett még más irányu befolyást is gyakorolt ugy magára az iparra, mint az emberiségre. Nézzük csak, hogy milyen természetü volt maga a fejlődés. Az-első szerszámok, vagy gépek nagyon egyszerüek voltak. A legtöbb esetben egy, vagy legfeljebb pár ember kellett kezelésükhöz. Egy pár cipőt teljesen el tudott készituni egy ember, még hozzá nagyon kevés szerszámmal. Ez volt a házipar. Nemsokára feltaláltak egy, vagy több gépezetet, melyek segitségével olcsóbban és rövidebb idő alatt lehetett előállitani ezt a pár cipőt. Ezeknek a gépeknek kezelésához már kellett pár ember, akik igy természetesen alkalmazottak voltak. Igy jöttek létre a tulajdonos és az alkalmazottak. A többiek kénytelenek voltak követni a példát, hogy versenyezni tudjanak az elsővel és szintén beszerezték a rendelkezésre álló gépeket. Idők multával ujabb és költségesebb gépeket találtak fel. Ezek számára már nagyobb műhelyeket kellett épiteni és több embert is kellett alkalmazni mellettük. Csakhogy mindehhez egyre több pénz kellett és igy alakultak ki lassan a részvénytársaságok és ezek egybeolvadásával pedig létrejöttek a hatalmas érdekeltségek.

A kis érdekeltségek eltünnek

Amig a munkáskezet pótló gépek bevezetése lassu iramban történik és amig a fejlődés vált munkaerő el tud helyezkedni más iparágakban, addig minden rendben van. Amikor azonban elértük a telitettség fokát, amikor elérkezett az az idő, amikor a gépek jótékony hatását legnagyobb részben azok tulajdonosai elvezik, amikor a munkaidő hosszu, amikor az egy iparágban munka nélkül maradtak képtelenek elhelyezkedni másutt, mivel ott hasonlók az álapotok, amikor a munkás nem tudja megkeresni a mindennapi kenyeret, akkor a gépek jótékony eredményét már sokszorosan meghaladja azoknak káros hatása.

A költséges gépek üzembe állitása eredményeze napjaink hatalmas korporációit, amelyek széditő gyorsasággal sziják fel a kisebb érdekeltségeket, mivel azok képtelenek versenyezni a nagy társaságokkal. Ezek a nagy társaságok évről-évre nagyobbak és hatalmasabbak lesznek. Elismerem, hogy vannak olyan nagy társaságok is, amelyek humánus érzéseiről is tesznek tanuságot, tagadhatatlan azon ban, hogy ezek a korporációk kizárólag a profit céljából létesültek. Az emberi szempontok csak másodsorban jönnek számitásba az üzletiek mellett és ezt legtöbben egész öszintén be is ismerik. Igy kivánja ezt az üzlet, mert a részvényesek követelik a maguk osztalékját.

Mit tesznek mindezzel szemben a munkások? Ahol vannak szervezeteik, ott azokon keresztül küzdenek a magasabb munkabérekért, jobb munkavisonyokért, vagyis az üzletben való nagyobb részesedésért. Ez az oka annak, hogy a nagytőke olyan könyörtelenül harcol a szervezetek ellen és elpusztitani igyekszik azokat. Mennél nagyobb az illető társaság annál nagyobb erővel és befolyással rendelkezik. Ha nem tévesztjük el szem elől ezt a tényt és ha tekintetbe vesszük a bányaipar tulfejlesztett állapotát, valamint azt a körülményt, hogy a szervezet és szervezetlen vidékek között elkeseredett a verseny, joggal kérdezhetjük: Vajjon mennyi ideig tud fennállni a bányászszervezet abban az esetben, ha az ország összes bányái két, vagy három hatalmas korporációban fognak egyesülni?

Az összes iparágak érintve vannak

Az utoló tizenöt, de különösen pedig a legutóbbi tiz esztenő ugy a találmányok, mint a gépek használata terén olyan széditő előrehaladást tud felmutatni, amiről azelőtt még álmodni sem mert volna az emberiség. És ez nem csupán egy iparra, hanem majdnem kivétel nélkül az összes iparágakra vonatkozik.

Ha feltalálnak egy olyan gépet, melynek segitségével egy ember a régi munkaidő alatt annyit tud termelni, mint azelőtt három ember, akkor az azt jelenti, hogy két ember munka nélkül maradt. Ezeknek a vásárló képessége megszünt, ugyanennyivel csökkent a piac kereslete is és két elégedetlen ember rójja az utcákat. Előbb, vagy utóbb, amikor a szükség már kényszeritő erejüvé válik, ezek azt fogják tenni, hogy az előttük dolgozókénál alacsonyabb munka bérért mennek el dolgozni valahová és igy csökkentik a klasszisukba eső munkások vásárló képességét. Végeredmény ben ez a folyamat egy tökéletes khaoszhoz vezet.

Viszont ha egy ujabb gép bevezetése olyanformán történik, hogy egyidejüleg a munkaidőt is rövidtik és a nagyobb termelési képességgel arányban emelik a munkabéreket is, a munkás vásárló képessége megmarad a régi nivón, több ideje marad a szórakozásra és önmüvelésre, nem lép fel elégedetlenség és nincs semmi baj.

A luxusipar fontos szerepe

A háboru éveiben és közvetlen a háborut követő időkben a gépek gyors üzembeállitását nem vettük olyan nagyon észre, mert a háboru kereslet következtében a munka nagyszerüen ment és a munkabérek is magasak voltak. Emellett egy ne nagyobb kereslet mutatkozott a villamos felszerelések, autók, rádiók stb. iránt. Az ugynevezett luxusiparra nagyszerü idők járták és benne alkalmazást találtak a többi iparágakból kiszorult munkások is. Ezek az iparágak azonban tulhaladták már a legmagasabb pontot, a munka nagyon lassan megy bennük, a munkabéreket is állandóan vágják. Az átlagos munkás már nem tudja megszerezni magának ezen luxuscikkeket és maga az iparág is, ahelyett, hogy munkát tudna adni egy csomó munkanélküliunk, kénytelen növelni a szomoru tábort.

Minden iparágban egyre növekszik az átlagos termelés. Az 1902. esztendőben a Chicagoból kiinduló C. B. & O. vonatok teherrakománya általában egyezer huszonöt tonnára rugott, mig 1927-ben már hatezer hétszáz tonnát ért el. A Great Northern vasutvonalon a teherrakomány maximuma 1800 tonnát tett ki 1908-ban, de 1927-ben már tizenkétezer tonnára rugott és ugyanaz a személyzet kezelte. A vasutak azt álliták, hogy a megnövekedett forgalmat tiz percenttel kevesebb munkabér-összeggel bonyolitják le, mint 1916-ban és ezzel szemben mathaság 32 percenttel több energiát vesznek ki a szénből, mint hét esztendővel ezelőtt.

Néhány évvel ezelőtt a szenet kézi erővel rakták ki a vasuti kocsikból a szénraktárakba, ahonnan szintén kézi erővel megrakott szekéren szállitották a fogyasztóhoz, ahol ismét kézi erőt kellett használni annak a pincébe való juttatásához. Manapság a vasuti kocsi szénrakománya egy rugó megnyomására kiürül, conveyorok rakják az őt, vagy tiz tonnás truckokra; a háznál a szenet őt pere alatt a pincébe csusztatják.

Az illinoisi bányász 1897-ben 4.24 tonna szenet termelt átlagban naponta, mig 1926-ban napi termelése már 9.11 tonnára rugott.

A termelés növekszik — a munkások száma csökken

Wm. P. Clark azt állitja, hogy az acéltársaságek ugyan azzal a munkaerővel háromszor annyi nyersvasat tudnak termelni, mint 1904-ben. Negyvenötezer aratógép százharminezer ember munkáját vette el. Egyetlen kötözőgép 8—20 munkás munkáját pótolja. A pékiparban a dagasztógép husz ember munkáját teszi feleslegessé. A szivargyártó gép 15 embertől veszi el a kenyeret. Az acélipar akármelyik gépe 40 embert szorit ki az iparból. Egyetlen villanykörte gyártó gép 145 ember helyett

(Folytatás a 3-ik oldalon)

FIGYELEM!
Ne tévessze össze a mi sürgönyi pénzküldésünket az ugynevezett rádió-küldéssel, amely 5—6 nappal tovább tarthat, mint ahogy mi küldjük
KÖVETELJE
hogy pénze sürgönyileg legyen továbbitva, ugy, hogy azt az elküldéstől számitott 8 óra alatt már ki is utalhassa a bank.
MI IGY KÜLDJÜK 1 DOLLÁRÉRT
a rendes küldési díjon felül
KISS EMIL
BANKHÁZA
FOURTH AVE—9 ST. NEW YORK CITY

FOGADJA MEG

tanácsunkat és jöjjön a mi birtokunkra farmeroskodni. Most még meg van az Ön számára ez az alkalom, lehet azonban, hogy holnap már nem lesz meg.

Ne várjon az utolsó pillanatig, ne várjon addig, amig a bányaiparban, vagy gyáriparban uralkodó nehéz gazdasági viszonyok feléesztik kis tőkéjét.

Most még jó befektetést eszközölhet vele, most még otthont szerezhet magának, most még függetlenitheti magát és azt hisszük, hogy minden magyar embernek ez az óhaja.

Ha vesz a mi farmjainkból, megalapozhatja jövőjét, mert szorgalmas munkája meg fogja hozni a maga gyümölcsét és ami legfőbb, nem függ majd másoktól.

Nálunk kis tőkével rendelkezők is vehetnek farmot maguknak, ne habozzon tehát, hanem siessen kihasználni a kedvező alkalmat.

Irjon még ma részletes felvilágositásért és mi megmagyarázzuk Önnek, hogy hogyan lehet Ön is egy megelégedett farmtulajdonos.

ORANGE COUNTY COMPANY
Philips Bldg. *Orlando, Fla.*
vagy
HAUSER VILMOS, MANAGER
Bithlo, Fla. *Bithlo, Fla.*

TWELVE DAY
C&B LINE
Vacation TRIPS
Side Trips From Niagara Falls At Special Excursion Rates
Toronto and return . . . $3.45
Clayton, N. Y. and return $16.10
Alexandria Bay and return $16.65
Montreal and return . . . $25.20
Quebec and return, . . . $35.35
With return limit equal to Niagara Falls Excursion Tickets
Send for Free Tourist Guide with Map
Visit Niagara Falls and Canada this summer via beautiful Lake Erie. Enjoy a cool, delightful Lake Trip on a palatial C & B Line Steamer.
SPECIAL EXCURSION FARE
Cleveland to Niagara Falls $7.00 ONLY Rd. Trip
Leaving Cleveland at 9:00 p.m. (E.S.T.) July 11th, 18th, 26th; August 2nd, 8th, 15th, 22nd and 29th. Tickets good returning any time within 12 days including date of sale, now obtainable at our Cleveland Office.
Steamers each way—every night leaving at 9:00 P. M., arriving at 7:30 A. M.
New Low Fare $4.50 to Buffalo; $8.50 Round Trip
Autos Carried $6.50 and up
The Cleveland and Buffalo Transit Co.
East 9th St. Pier Cleveland, O.

Óhazai mesék....

A PATAK TITKA

Írta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

(Teringettét! Ha ilyen a cserbenhagyott, milyen lehet a másik?)

Lidi lesütötte szemeit, de amint Garaboncí közelébe ért, nem állta meg, hogy rá ne pillantson a tekintete biztatón, bocsánatigérően simogatta: nem volt benne mákszemnyi harag se. A vak is láthatta, hogy még mindig szerelmes a hűtlenbe, csak ő nem látta, mert nem nézett rá. No, de a fülét nem dughatta be s az, amit hallott, megrendította, hár nem volt érzékeny természetű. Azt várta, mint mindenki, hogy Lidi még alaposabban bemárteja, mint az anyja, — tőle legalább is megérdemelte volna! Mégis Lidi ajkáról hangzott el az első értelmes mentővallomás. Pedig az elnök, meg az ügyész szinte a szájába adták a szót, hogy ellene valljon.

— Maga jegyben járt Garabonicvel?

— Igen.

— Maga után járt, hitegette, csak a vagyonáért akarta elvenni?

— Nem járt utánam, anyám izengetett neki. Soha se hitegetett, én tudtam, hogy Hattyu Rózsit szerette mindig.

— Csodálkozom! Tudta és mégis a menyasszonya lett? Miért?

— Abban reménykedtem, hogy megszeret, miután Rózsit már nem vehette el. Igyekeztem volna kedvében járni.

— Igaz, hogy Garabonci hetyke, nagyravágyó, kötekedő, dologkerülő, csapodár?

— Azt csak az irigyei fogják rá. Különben is Pagonyban mindenkire pletykálnak.

— Mikor szakítottak? Összeveszteztek?

— Nem vesztünk mi össze. Egy este hiába vártam s attól kezdve.... mindig hiába!

A két utolsó szónál megtört hangja.

— Mikor kérte tőle vissza a jegykendőt?

— Ő nem küldte, én meg nem kértem: ugyse adom én azt soha másnak, nála különb legény nincs!

— Igy vélekedik róla, aki magát cserben hagyta és szörnyű bün gyanujával terhelten került birói elé?

— Én megbocsátok neki és biztos vagyok benne, hogy kitisztázódik minden, mert ő rosszat nem cselekedett.

Mintha egy régi zenélőóra zengett volna halkan egy feledésbe merült dalt a tiszta, örök, mindent eltürő szerelemről.

— Milyen bájos, minő angyali lélek! — sugta egy orvosnővendék, ki titkon verseket is irt, etonfrizurás colleginájának.

— Ostoba nőstény — vélekedett a meg szóllott s megvetőleg biggyesztette ruzsos kis száját. Nincs benne egy mákszemnyi önérzet.

— Engedjen meg....

— Tudom, mit akar mondani: Ő a nőies nő, az örök férfi-ideál, akit el lehet hagyni s akihez vissza lehet térni. Engem felháborit ez a szerencsésen már kiveszőfélben levő typus.

— Derék lány maga, Lidi — bocsátotta el a tanácselnök. S azt hiszem, védők, ügyész, hallgatóság mind osztották véleményét.

Torzsáné következett. Őt arra vonatkozólag hallgatták ki, hogy látta-e, mikor Garabonci a halálleset estéjén az özvegygyel szerelmeskedett?

— Én kezét csókolom, hetvenegyedik évemet taposom, de még nem álltam tövény előtt....

— Az nem tartozik ide! Arra felelje: látta, vagy nem látta azt a botrányos dolgot?

— Én alássan kérem, imádkoztam, azt se láttam, hogy Rózsi kiment, de meg a világos szobából nem is látni ki a sötétbe.

Tarisznyásné se látott semmit, mivel elbóbiskolt.

— Csak az urammól hallottam....

Tarisznyást szólították.

— Mondja el, mit látott?

Az aggastyán kinban volt, ütötket vakarta. Nem akart volna véteni senki ellen, de hát ha meg kell eskűdni a vallomásra, el nem kárhozhatik részvétből.

— Én, alássan kérem, kiléptem kissé a ház elejbe, mert széditett a viaszgyertyák szaga. A csillagokat néztem, a hold nem volt fenn. Egyszer csak valami mozgolódásra lettem figyelmes, előbb azt hittem, hogy valami állat. Aztán suttogást hallottam. Közelebb mentem, hát csak földbe gyökeredzett a lábam. Laci ott ölelgette Rózsit. Ugy el voltak ők egymással foglalva, hogy észre sem vettek engem. Hallod, mondok a feleségemnek, mikor haza ballagtunk, mégis nagy pogányság, amit ezek cselekszenek....

Utána még néhány pagonyi lakost hallgattak ki. A szerelmi viszonyról, amit Garabonci maga is beismert, mindenki tudott. A gyilkosságról csak annyit, hogy: Rebesgették azt már a temetés napján!

Tiz percnyi szünetet adott az elnök. A terem kiürült s a folyosókon pezsgett az élet. Az emberek vitatkoztak s vajas, meg sonkás zsemlyét, sóskiflit majszoltak. A dideregve várakozó Rózsinak is vitt egy zsemlyét a védője. Megköszönte, de nem nyult hozzá.

— Egyék! Hogy ereje cserbe ne hagyja a sorsdöntő percekben. Csak nyugalom és bátorság — sok függ most ezektől is.

Rózsi engedelmeskedett és gépiesen megette a zsemlyét, melynek izét keserűnek érezte. Nem a zsemlyében volt a hiba, keserű lett volna a cukor is, keserű volt minden, minden. Esdve pillantott fel.

— A kislányom.... a kislányomat fogom-e csakugyan látni? Itt van?

— Még nem hozták el.... de legyen nyugodt, itt lesz a kellő pillanatban!

Rózsi szeméből kihullott egy könny, némán mondva, hogy a fiatal rabanya számontartja a sok-sok visszahozhatatlan pillanatot, melyben magzatát nem láthatta.

AZ ITÉLET

Csengetyüszó jelezte a szünet végét. A hallgatóság abbahagyta a tereferét s gyorsan elhelyezkedett a padsorokban. A Rózsi anyósa is, aki egészen sötét, gyülölködő gondolataiba melyedt.

(Mennyi tketőriát csináinak velük, ahelyett, hogy nyomban felakasztanák, mindakettőt, mint érdemlik — vélekedett.)

Kinyílt az ajtó szuronyos őrök közt belépett a fővádlott, siri csöndben. Felemelt fővel, kecsesen lépdelt, igézetes pillantása végigrepült a termen: kedvesét kereste. Kidülledt férfiszemek még magukba sem szívhatták megjelenésének szomoru báját, mikor valami teljesen váratlan történt, ami ugy a biróságot, mint az esküdteket megrázta. Bálintka, mint mindenki, az ajtóra nézett s amint Rózsit megpillantotta, felugrott, mint a gummilabda, odaszaladt hozzá s a nyakába ugrott, mielőtt a meglepődött őrök megakadályozhatták volna s ölelte, csókolta.

— Anyám, édes, kedves Rózsi anyám!

Rózsi magához se ölelhette Bálintkát, mert nagyanyja is felugrott s korát meghazudtoló fürgeséggel markolt bele unokája hajába s rángatta el mostohája kebleről.

— Te.... te cudar kölyök.... az apád gyilkosának hizelegsz?

Mindez oly gyorsan történt, hogy a biróság, esküdtek, mintegy hipnotizálva néztek. A fiatal védő feléjük, majd az ügyészre pillantott jelentőségteljesen, mintegy kérdezve tőlük:

— Hiszitek-e még, hogy ez az asszony gyilkolt, akit igy szeret a mostohafia?

Bálintka sirt. Nagyanyja csontos ujjai szorították karját, mint a vascsavar.

— Meg ne moccanj, hanem ügyelj minden szóra! Azért hoztalak el, hogy megemlékezzél embernyi ember korodban is, hogy milyen szörnyű véget ért apád s átkozzad gyilkosait.

A tanácselnök elrendelte, hogy a hangosan zokogó fiucskát egy mellékterembe vezessék. Egy szolga fogta kézen — nagyanyja nem követte. Ő látni akarta, mint kinlódik menye a pellengéren.

A tanácselnök szólította Rózsit, ki tisztességtudóan, mélységes szomoruan állt birái előtt.

— Özvegy Bujdosóné, maga hitvestárson elkövetett, előre megfontolt gyilkossággal van vádolva. Figyelmeztetem, hogy csak tőredelmes vallomás enyhíthet sorsán. Beismeri-e bünét?

— Ártatlan vagyok!

— Néhai Bujdosó Bálint beleiben oly nagy mennyiségű patkánymérget találtak, mely több emberi élet kioltására elegendő lett volna. Ki mérgezte meg a sört?

— Honnan tudhatnám én azt?

— Emlékezzék csak.... maga mérgezte meg, hogy zavartalanul folytathassa házasságtörő viszonyát. Jó ura volt, mégis megcálta. Hiába tagadja. A tanuk szemébe fogják mondani.

— Azt nem tagadom. Jó uram volt. Isten áldja meg halópordban is, de a szerelem elvette az eszemet. Bünhődöm is érte.

— Ha nem maga mérgezte meg a sört, miért nem ivott belőle?

— Megkóstoltam az uram unszolására, de én nem szeretem a sört.

— A mostoha fia kért sört. Miért nem adott neki?

— Mert kevéssel azelőtt irót ivott s féltem, hogy felkavarodik a gyomra, meg még az iskolában tanultam, hogy gyermeknek nem való a szeszes ital.

— Az iskolában a tizparancsolatot is tanitják: "Ne paráználkodjál."

Rózsi lesütötte szemeit, hallgatott.

— A gyermek nem volt utjában, csak az apja, azért kimélte meg. Mondja, a börtönben született kislánya kitől való?

— A Garabonciié.

— Mikor viszonyuknak következményei mutatkoztak, megijedt, hogy az ura rájön mindenre s elzavarja a háztól a maga nem tud hová lenni, ha Garabonci elvészi Dobos Lidit. Panaszkodott szeretőjének s ő tanácsolta, hogy mérgezze meg az urát a maga, a könnyen befolyásolható gyönge asszony megtette.

— Soha engem Garabonci nem készteteett ilyesmire, sem ő, sem az uram nem tudták, hogy áldott állapotban vagyok: még magam sem voltam egész bizonyos benne. És hát azért mért gyilkoltam volna? Lehet, hogy az uram magának tartotta volna a kicsit, ha pedig veszedelem támadt volna miatta köztünk, elálltam volna szoptatósdajkának, mint sokan, meg éltem volna a magam emberségéből is.

— Csakhogy akkor meg kellett volna válnia a szeretőjétől. Nézze, egyedül magának állott érdekében Bujdosó halála. Tudommal senki haragosa nem volt.

— De igen. A fatolvajok haragudtak rá, akikkel gyakran összettözött s a vadorzók többször megfenyegették.

— Lehet. Hanem ha a fatolvajokat tetten éri valaki, azok esetleg leütik, a vadorzó beléeresst egy golyót, de olyan büneset nem fordult még elő, hogy fatolvaj, vagy orv-vadász egy erdészt megmérgezett volna. Az egész bünténynek a kieszelése asszonyi furfangra vall.

— Én nem tudom, ki lehetett, asszony-e, vagy ember — de én nem tettem.

— Akkor mondja, miért tüntette el a sörösüveget tartalmával együtt, mihelyt Bujdosó összeesett?

— Azért, hogy véletlenül se ihasson valaki belőle.

— Csodálatos, hogy azonnal erre gondolt. Most leülhet.

Az a jelenet, melyre közönség s jogászok annyira számítottak, elmaradt. A két vádlott szembesítése nem vált szükségessé. Nem, mert egyik se vallott rá a másikra. Merőben szokatlan dolog. Mert sajnos, sürün fordul elő, hogy nő és férfi szövetkeznek egy büntény végrehajtására. Ha aztán a törvény rájuk teszi kezét, fuccs, vége a szerelemnek! Egyik a másikat okolja, mindkettő ugy akar a bajból menekülni, hogy sárba rántja a másikat s ráken mindent. Az sok főtárgyalás legcsunyább jelenete, mikor a szembesitett szerelmesek gyülölködve ugy hazudnak egymás szembe, hogy csuda!

(Folytatása következik)

MI BAJ VAN A BÁNYAIPARRAL?

(Folytatás a 2-ik oldalról)

dolgozik, illetve dolgozott, mert a legujabb találmányu gép 718-ezer többet produkál, mint egy ember.

És ezzel nincs is még vége a mesének, mert a fejlődés állandó és az összes iparágakat egyformán érinti. A United States Bureau of Labor Statistics által tizenegy iparágban lefolytatott vizsgálat azt deritette ki, hogy ezeknek termelése 1914 óta 68 százalékkal emelkedett. Az utolsó hét esztendő alatt 40 százalékkal emelkedett a termelőképesség, ami azt jelenti tiz milliós fogyasztó növekedés mellett, hogy a gyárak az ország egész szükségletét 7 százalékkal kevesebb munkaerővel állitják elő.

James J. Davis, az Egyesült Államok munkaügyi minisztere csak nemrégiben mondotta a következőket: "Nézetem szerint egy ujfajta feltalálóra van szükségünk, egy olyanra, amilyen minden gyáros tud lenni és kell is, hogy legyen, ha rendelkezik valamennyi előrelátással. Az uj gépek feltalálásával egyidejűleg szükségünk van egy olyan találmányra, mely használni tudja a feleslegesse vált emberi munkaerőt.

Használt kell, hogy lássuk annak a munkaerőnek, amit gépek üzembeállításával megtakarítunk, mért ha nem tesszük ezt, akkor a gépek nemcsak hogy nem takaritanak meg munkaerőt, hanem éppen ellenkezőleg, pocsékolják azt".

Gyorsabban termelünk, mint fogyasztunk. Raktáraink televannak. Gyáraink és bányáink egy tekintélyes része van lezárva ezen okok miatt és mégis milliók vannak, akik szükséget szenvednek, mert a családfők nem képesek munkát kapni. Sok élelmiszert állitottunk elő ezért vagyunk munkanélküliek és éhesek. Sok ruhanemüt produkáltunk, következőleg munka nélkül lézengünk és rongyosak vagyunk. Elhiszem, hogy furcsán hangzik, de vajjon nem igy van-e?

Ujabb gépek vannak a láthatáron

Valaki mindezeket hallva, azt tanácsolhatná, hogy hát tiltsuk be a kézi munkaerőt kiszoritó ujabb gépek üzembe helyezését. Hát ezt nagyon könnyü tanácsolni, de annál nehezebb keresztülvinni. A gazdasági fejlődés következtében ujabb és ujabb gépeket fognak üzembe helyezni, akár tetszik ez nekünk, akár nem.

Ha egy cipőgyáros egy gépet állit üzembe, mely a cipő előállitási költségeit 50 centtel lesszálitja, akkor a többieknek követniök kell az előst, vagy pedig ki kell vonulniok az üzletből, mert az első fogja venni tőlük a piacot. Más válaszra nincsen a számukra. Minden munkásszervezet, amely harcolt a gépek ellen, vagy megadásra kényszerült, vagy pedig megszünt létezni. Nincsen semmi értelme annak, hogy saját magunkat vezessük félre: a gazdasági fejlődést lehet irányitani, de semmi esetre sem lehet megakadályozni.

A munkásnak tehát nem arra kell törekednie, hogy utjába álljon a gépek bevezetésének, hanem azt kell szem előtt tartania, hogy azok bevezetését irányitsa. Olyan megegyezést kell keresni, hogy a gépekből saját maga is kivegye az őt megillető részt.

Ha egy gép emeli a termelő képességet, minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy ezzel arányos munkabéremelést és munkaidő megrövidittést érjünk el. Ebben az esetben a szóbanforgó gép áldás lesz a munkásra nézve.

Viszont ha még vagy huszharminc éven keresztül folytatjuk ujabb és ujabb gépek beállításának a mai örült iramát, anélkül, hogy a munkaidőt rövidítenők, akkor állandóan növelni fogjuk a munkanélküliek táborát, akik napnap után fognak lázasan kutatni egy falat kenyér után. Akkor pedig Isten legyen irgalmas Amerikának.

A kilátások nem valami jók. Nem akarok pesszimistának feltünni, de a jelenlegi helyzet nekem mégis kétségbeejtőnek tünik fel. A munkanélküli ember nem tud vásárolni. A munkanélküli ember nem jelent értéket a társadalomra nézve, hanem tehertöltet. A munkanélküliség megnőhet olyan nagyra is, hogy végül kitör és rombolni kezd. A gépeknek kellene az ember szolgálatában állaniok, nem pedig az embernek a gépekében.

Erős munkásszervezetek az egyetlen remény

A profitért folytatott elkeseredett küzdelemben a tőkének nagyon is v igyáznia kell, hogy le ne rombolja azt az alapzatot, amelyen az egész társadalom épül, amelynek megdőlte nyomoruságot és khaoszt jelentene.

A munkásszervezetek az egyedüliek ma ebben az országban, amelyek az igazi utra irányitják a figyelmet és amelyen haladva, a munkások biztosithatják jövőjüket. A munkásszervezetek az egyetlen reménytet abban a küzdelemben, mely a gépek és a munkás között folyik. A gépeknek a munkáskéz szolgálnak kell lenniök, nem pedig azok urainak.

Talán sohasem volt még szükség rá annyira, mint napjainkban, hogy a munkások szervezetekbe tömörülve keresesnek megoldást problémáikra, hogy ennek keretein belül induták meg a harcot a rövidebb munkaidőért, mert ha nem igyekszenek leigázni az amelyen haladva, a munkások egyre hatalmasodó gépeket, akkor azok nagyon rövid időn belül rabszolgáikká teszik őket.

HOVA ÉS KIHEZ FOG ÖN PÉNZÉVEL FORDULNI,

ha otthont és jó termő földet akar vásárolni?

A Real Estate agent az üzletből százalékot (Commissiot) kér és kap. Es ha egyszer a Real Estates Önnek a földet eladta, ÖNT ELHAGYJA, mert hiszen a vételárból hasznát szebre vágta.

Nekünk nincs oladi földünk. Mi nem vagyunk Real Estate üzletben. Mi vasutvonalaink mentén szorgalmas, iparkodó farmereket akarunk telepiteni, hogy terményeiket a piacra szállithassuk. A mi hasznunk az Ön sikerében rejlik.

Mi Önnek jó, termékeny farm-földet választunk és ajánlunk méltányos árért. A mi kötelességünk aztán, hogy Önnek tanácscsal mindig és mindenben segitségére legyünk.

Hol és kitől kap Ön ilyen önzetlen ajánlatot?

Sehol és senkitől.

Irjon magyarul — magyar könyvért és felvilágositásért az alábbi cimre. Vegye vizsgálat alá a mi ajánlatunkat.

NORTHERN PACIFIC RAILWAY COMPANY

(103) Agricultural Development Department

ST. PAUL, MINN.

MAGYARORSZÁGBA

vagy onnan ide

BRÉMÁN ÁT

a legnagyobb és legnyugodtabb német hajón, a

COLUMBUS

gőzösön vagy a vonat mai hajóin. Kiérkezés estére harmadosztályu State-rooms. Leszállási áru körutazási hajójegyek. Felvilágositásért forduljon a helyi ügynökhöz, vagy 32 B'way, New York.

NORTH GERMAN LLOYD

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy cimváltozások esetén sziveskedjenek mindig a régi cimet is közölni velünk. Ezzel megkönnyitik kiadóhivatalunk munkáját és egyuttal gyorsabban kapják kézhez a lapot is.

Kérjük egyuttal, hogy a cimváltozásokat ne hetek multán, hanem azonnal tudassák velünk, mert nagyon sok esetben előfordul, hogy az igy elkallódott számokat nem tudjuk aztán pótolni.

Tisztelettel:

A MAGYAR BÁNYÁSZLAP KIADÓHIVATALA.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten egy napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

A Himler Coal Co. ügyeinek vezetésére kirendelt gondnokok, miután a szénpiac kastasztrófálás helyzete miatt szenet egyáltalán képtelenek voltak eladni, a bányát augusz tus elején lezárták. Augusztus 10-én lesz a társaság vagyonára az árverés és addig, míg a bánya uj kezekbe nem kerül, lezárva marad.

A jó emészés virgonczá, elevenné és jó közérzetivé teszi az embert. Akárhová megy, vigyen magával egy üveg

TRINER KESERÜ BORT

Ez a nagyszerű gyomorerősítő előosztályt az emésztést és tisztán tartja a belket. Minden gyógyszertárban kap ható.

A CUNARD LINE

a következő levelet kapta Pöttes-telendő dr. Nagy Dezső pápai kamarástól, a detroiti Szent Keresztt Róm. Kath. magyar hittközség plébánosa tól:

Holy Cross Rom. Cath. Church
Detroit, Mich.

July 7th 1928.

Dear Sir:
Rev. Dezso Nagy
Pápa, Hungary
Germany.

Gentlemen:

I had the pleasure of booking passage on the S. S. Mauretania on May the 1st for my mother and sister, through your agent Mr. Geo. Boross. I had the pleasure of meeting the Cunard representative in the Cleveland Hotel, Cleveland, Ohio, and I must say that I was treated very nicely and courteously by the Cunard Line representative. I was very much pleased with the way I was treated and I feel that I owe it to the Cunard Line to make this letter as prominent as possible.

I wish to say that this company is always my appreciation and my recommendation to anyone my friends or acquaintances who are contemplating of coming to America. I have always said to the people I meet that the Cunard Line is the best line to travel on and I will continue to say so as long as I live. I will be glad to recommend the Cunard Line to my friends and acquaintances.

I had intended to travel third class only on my last trip to Europe, but the Cunard Line representative at the Cleveland Hotel advised me to book second class.

I am sure your agent Mr. Boross and myself are delighted and enjoyed very much our dealing with the Cunard Line.

Sincerely yours
Rev. Dezso Nagy

A levél magyar fordítása így hangzik:

1928. Julius hó 7-én.

Cunard Line
1243 Washington Blvd.
Detroit, Mich.

Tisztelt uraim:

Boross Géza ügynökök utján hajmadszállyu jegyet vettem az S. S. Mauretánia 1928 május hó 1-ére Eredetileg úgy tervestem, hogy mind ött utat a második osztályon fogom megtenni, miután azonban egyháznak sok tagja európai rokonai meglátogatására a harmadik osztályon utazott, elhatároztam, hogy legalább az egyik utat én is a harmadik osztályon teszem meg. Ily legalább megismerem, hogy milyen ellátást ad a Cunard Line harmadosztályu utasnak.

Meg akarom ragadni ezt az alkalmat, hogy legmélyebb nagyrabecsülésemnek és kellemes megköszönésemnek adjak kifejezést a kiszolgálás és figyelem miatt, amiben az Önök társasága és alkalmazottai a harmadosztályu utasokat részesítették. Valamennyi harmadosztályu utas kivánságait egyforma buzgósággal és figyelmes udvariassággal iparkodtak teljesíteni.

Az volt a szándokom, hogy csak az odafelé való uton fogok harmadik osztályon utazni azonban az a figyelem és kiszolgálás, amelyben társaságuk és valamennyi alkalmazottjuk részesítettek, arra kösztönöt, hogy visszafelé is harmadik osztályon tegyem meg az utat.

Legyenek róla meggyőződve, hogy mindenkinek, aki egy kellemes és élvezetes utat akar tenni Európába, hiszem nélkül fogom ajánlani a Cunard Line.

Hálás tisztelettel:
Nagy Dezső.

A Cunard Line nagyon büszke erre a bizonyítványra, mely az általa nyujtott kiszolgálást és elhelyezést dicséri és kötegtelenül olvasóinkat is erdekelni fogja, hogy mit mond Nagy Pöttestelendő úr a Mauretánián tett utazásáról.

Uj Tulajdonjogra szóló
Uj Tulajdonjogra szóló
DIJMENTES Bécsben tudjuk ügyeit elintézni. Szabadalmak, Védjegyek, Szerzői jogok, Szerződés, Szabadalmi ügyek. Kérjen ingyen és bérmentes tájékoztatót.
ZOLT JÓZSEF Szabadalmi Iroda
Bécs Sashadnad Ujvárosi Oltó. Mérnök
1234 BROADWAY, NEW YORK

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET TAGJAIHOZ!

Szomoru szivvel jelentem, hogy tajtestvérünk: Szálai Jánosné és Tóth János elhunytak.

Legyen álmuk csendes.

Ezen halálesetekből fólyólag felhívom tagtársaimat, hogy alapszabályunk értelmében az 1 dollár 25 cent hallásesti díjat szivesskedjenek 30 nap alatt az egylet pénztárába beküldeni.

Minden tagtestvér tegyen eleget ezen kötelességének.

Tagtársi tisztelettel:
Varga András, titkár
Box 156. Congo. Ohio.
(Aug 16)

DR. W. F. LEECH

SZEM-, FÜL-, ORR ES TOROK ORVOS
First National Bank Building
WILLIAMSON. W. VA.
SZEMÜVEGEL IS SZOLGÁLOK
Rendelő telefonszáma 246
Lakás telefonszáma 466

PÉNZ

KÜLDEMÉNYEKET
gyorsan és pontosan eljuttatok ki a világ bármely részében a legalacsonyabb napi árfolyam mellett

HAJÓJEGYEK
minden vonalra a társaságok eredeti árain

4% kamatot fizetünk betétekre.

AMERICAN UNION BANK
37-ik utca és 8-ik Avenue.
Fiókirodák:
Broadway és 21-ik utca
Second Ave és 83-ik utca.
NEW YORK.

MAGYARORSZÁGBA
vagy onnan Jó Hanlevegen ál. Népszerű ajánlhoz:
NEW YORK, ALBANY BALEM, HAMBURG, DEUTSCHLAND, BEGOLUTA, BULGARIE, CLEVELAND, WESTPHALIA, THURINGIA
Kitűnő ellátás és utazás minden osztályban.

$192.50
NEW YORKBÓL BUDAPESTRE ÉS VISSZA
(Modern 3-ik osztályra)
Kölcs U. S. Revenue Tax

Pénzküldési rendszerünk olcsó, gyors és biztos
Visszautazási engedélyért és más információért forduljon bizalommal ügynökünkhöz, vagy

Hamburg-American Line
39 Broadway New York

Ha egyletének

MEGHIVÓRA - LEVÉLPAPIRRA
BÁLI BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP KIVITELŰ NYOMTATVÁNYOKRA VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLJA

Magyar Bányászlap nyomdáját
HIMLERVILLE, KENTUCKY

A magyar sajtó véleménye a Himler Coal Co. összeomlásáról

A HIMLER BÁNYA ÖSSZEROPPANÁSÁHOS

A legtöbb vállalkozás, melyet eddig magyar pénzen itt Amerikában kezdeményeztek — nem magánvállalkozást értünk — az mind fiaskóval végződött és a magyarok befektetett pénzüket egy centig elveszették.

Ezek között sok volt, melynek sirja már meg volt ásva, mielőtt megszülethetett volna, mivel a „promotereknek" nem is volt eszükben, hogy a kapott pénzt befektesék abba a szépen hangzóes sokat igérő vállalatba, melyet a jó magyar népnek "beadtak", de az ő vállalkozásuk, mely arra irányult, hogy a hiszékeny magyarokat becsapják, kifosszák, mindig igen jól sikerült.

Voltak aztán olyan vállalkozások is, melyek jóhiszeműségéhez kétség nem fért, de melyek mégis tönkrementek, legtöbbször hozzá nem értés miatt és részben balsors üldözte azokat.

Természetesen a jóhiszemű vállalkozások elenyésző kisebb ségben voltak azok mellett, melyek csak a magyarok kifosztására alakultak, vagy kizárólag ez volt a céljuk, okadatolt volt a gyanú minden magyar vállalkozással szemben és az utóbbi években nem is sok kisérlet történt magyarokat vállalatokba bevonni, mivel nyilvánvaló volt, hogy a multak kudarcai után nem sok magyar fog homorra akadni.

Amikor annak idején Himler Márton, a Bányászlap szerkesztője, leginkább magyar bányászok pénzén részvénytársaságot hozott össze gy szénbánya vállalathoz és ott Kentuckyban egy magyar falut épitett el, Himlerville néven, az embereknek, de főleg az ujságoknak, — melyek Magyar Amerikában ugy szeretik egymást — nagy mondhatnékjuk volt, de minden mondanivalójukat lenyelték, mivel Himler Mártonnak nemcsak jóhiszeműségéhez és becsületéhez nem fért kétség, de azt is tudták róla, hogy tehetséges és merész ember, ki sok akadálylyal meg tud küzdeni.

A konstruktiv emberek, kik nemcsak a magyar, de bármily utódsban gyönyörüséget tudnak leln, látták, milyen csodaszép álmot akart Himler megvalósitani.

Még a számitás is helyes, tézenfekvő volt: ha a bányatulajdonosok tudnak millókat keresni, miután ugy, ahogy, de mégis megélhetést nyujtanak a munkásaiknak, mennyivel reálisabb az elgondolás, ha az egész haszon a munkások, illetve a magyar munkásokból keletkezett részvényesek nek jut.

A koncepció ezzel még nem teljes. A kereset nagyrésze lakásra, élelmezésre, ruházatra kell és mindezek beszerzésén ugyancsak nagy hasznot szednek részben maguk a bányavállalatok, részint idegen emberek. Ha azt mind házilag kezelnék, jobbára önkötségi áron, vagyis cooperativ módszer utján juttatna a munkásnak, milyen nagy előnyt jelentene az!

A szép elgondolásnak még ez sem szabna határt. Milyen szép munka lett volna kifejthető önképzés, kultura és hygienia terén és ami mindennél fóbb: milyen testvéri szeretetben, megértésben, jóléttben és folytonos vagyoni szaporodás mellett élhettek volna ott abban a magyar faluban, mely mindenben mintául szolgálhatott volna.

Nem kellett hozzá más minthogy a vezetőjében legyen elég ambició, tehetség és becsületesség. Különös szerencse nem is kellett hozzá, csak minden menjen rendes üzleti keretben.

El lehet mondani, Himler Mártonban mind e feltételek megvoltak, éppen csak egyet nem vett figyelembe, amit józan ésszel nem is vehetett figyelembe, hogy jóhet Amerikában olyan kor, mikor a puhaszenet olcsóbb árban fogják kinálni, mint amennyibe kibányaészása kerül.

Haba is próbálkoznák egy cikk keretében kifejteni, hogyan jóhetett létre, hogy a tőke nagy hatalmának idején áruját önköltségen alul kénytelen eladni.

Nagy erők összetüzéséből jött ez létre, mi részint a tőke urainak egymás közötti, részben a tőke és munkás közötti harcból keletkezett és tetejébe olyan ipari pánglás, hol a szén nem tud vevőre akadni és így nagy a tulterme lés.

Igy történt, hogy Himler Márton minden szép álma, melynek megvalósitásáért egy évtizeden át emberfeletti módon fáradozott, teljesen összeomlott és a Himlerville levő bányák — mint halljuk — fél millió dollár passivitással csődbe kerültek, azaz már nem is csődbe kerültek, mivel az már pár évvel ezelőtt megtörtént, de most már teljesen a hitelezők kezébe kerül és az összes részvényesek pénzüket az utolsó centig elveszették.

Nagyon sajnálatos, hogy olyan sok magyar ember vesztette ott azt a pénzét, mit talán egész Amerikában lélütik alatt nehéz munkával, keserves verejtéket hullajtva összegyüjtött és ha csak egy csipetnyi lehetőség kinálkozna, hogy pénzüket, vagy legalább egy részét vissza kaphatnák, össze kellene fogni Amerika minden magyar tényezőjének, hogy segitségükre siessenek.

De mert, sajnos, ilyen lehetőség nincs, a figyelem és a részvét arra az szpherre terelődik, kinek tragikuma ugyben szerfelosztását jelenti egy olyan becsületes törekvésnek, mely nemcsak azoknak lett volna szép és hasznos, akik abba pénzüket fektették be, de az amerikai magyarok jóhirnevét is szolgálta volna.

Mint már fent is céloztunk rá, az Amerikában levő magyar ujságokra és ujságirókról sok mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy különösan szeretik egymást, különösen jókaratlai volnának egymás iránt.

Mégis az tünik, hogy ami most nagyon alkalomszerűnek jönne, a "Feszitsd meg!", az "Ugy kell neki!", Mi előre látuk!" stb. elmarad és helyébe igaz, őszinte részvét nyilatkozik meg Himler Márton iránt, hogy az a szép, becsületes törekvése és célkitűzése összeomlott.

(Lorain és Vidéke)

Nagyon szomoru hir, hogy Amerika legnagyobb és legérdekesebb magyar alapitása, a Himler Coal Company, összeomlott. Es talán még ennél is szomorubb, hogy Himler Márton, a vállalat alapitója, sulyos betegen fekszik a rochesteri Mayo-kórházban.

Himler az igazi férfi nyilt ságával fedi fel a Himler Coal Co. összeomlásának okait és bátran áll a közvélemény elé, bár jól tudja, hogy a tisztelt közvélemény ilyenkor mindig igazságtalan és kegyetlen.

A Bányászlap könnyes fájdalommal parentálja el a magyarok bányáját, de tisztán lát ja, hogy Himler alapitása nem pusztulhat el. Himlerville tovább is a térképen marad, a bánya tovább is dolgozik és hirdetni fogja ennek a nagyszerű embernek minden nagy szándékát, szenilalitását, kivételes emberi méreteit és az ő nevével, az ő alapitásában és tragikus bukásában mindazt, ami Amerika magyarságában termő erő, vagy romboló erőtlenség.

Himler rengeteget dolgozott, szenvedett és áldozott Himlervilleért és mindig önzetlen harccal harcolt a vállalattal érdekelt magyarokért. Nem bányahárói méltóságban nézte a Himler Coal Co. küzdelmeit, hanem ő küzdött legelől és munkában, vagyonban, minden kinél többet vesztett a vállalat összeomlásában.

Himler sohasem számitott mások támogatására, mindig egyedül volt, ha dolgozott és küzdött. Ha sikerei voltak, nem vették észre, ha küzdelmei voltak, belemartak, ha szükségben volt, legtöbben örvendeztek rajta. Himler elég nagy ember, hogy ezt kibirta és ime, bukásában is példát statuál azoknak, akik még egy karéj kenyeret sem tudnak önzetlenül elosztani. Himler szépen bukott a müvével, mert együtt járta meg a viharokat is vele.

De vajjon csakugyan megbukott-e Himler? Nem! Himler Márton a maga tragikus sorsával: az évtizedes küzdelmek után beköveteztett nyomoruságával, szegénységével és összeroskadt fizikumával még emberebb ember, mint volt sikereinek delelőjén. És ezt csak az nem látja meg, aki hazug szemmel nézi és öntudatosan rólja fel az ő számlájára, ami sors volt, számtalan más iparvállalatot is eltemető sorstragédia.

Ismételjük, hogy Himler Márton mindig egyedül volt a küzdelemben. Most, hogy roskadt a tető, a végzet, a bajtársi hűtlenség a hiyatott vezérek után kulloó tragédiák minden csapása, most nem hagyhatjuk egyedül. És azokat, akiknek szavuk van ebben a ferdetornyu magyar világban, irásban, szóban hirdetni kell *az igazságot, hogy Himler Márton nem vezette bukásba az ő népét, hanem értük élt, harcolt, szenvedett és velük bukott.*

Himler és a magyar *Himlerville* sorsa szomoru sors, de mind a kettő tiszta becsület.

(Akroni Magyar Hirlap)

ABC-könyv	50c
Hungary Revisited: 300 oldal nagy szakácskönyv	$2.00
Erdélyi Szakácskönyv	$1.00
Szegedi szakácskönyv	—.40
Brüdardirlai és Polgárosodó Vendéglős	$1.00
Vetőkártya	50c
Fiatok kártya	75c
Dr. Heller: A tehetetlenség fellemerési és gyógyitása	75c
Összfutó	30c
Nagy Álmoskönyv	50c
Vőlegénykönyv	25c
Amerikai Szivivőszer	$1.25
Angol-Magyar Levelező és Útmutató	$1.50
Gross-féle Szótár	$1.50
Magyarország térképe	25c
Magyar Nyelvtan	75c
Algebra	75c
Számtan	75c
Geometria	75c
Magyarország Története	75c
Alkohol és nőkérdés	75c
Tyroszexizmus	75c
Vegyian	75c
Grimm: Mesék	75c
Pszichológia, szomnambulizmus és hipnotizmus tudománya	$1.00

KEREKES TESTVÉREK
905 2. 24th St. New York City

KIS HIRDETÉSEK

Keresztetés, Levelezés, Munkát keres, Eladást nyer, vagy keres 20 szóig egyszeri közlés 50c, háromszori közlés $1.25, hosz szón felül minden további szó egyszeri közlésenként 2c.

Ügynökök, karesztetés, Eladó vagy bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Lakás vétele és eladása, Uzleti alkalmak, Társat keres: 30 szóig egyszer $1.60, 20 szón felül minden szó egyszeri közlésenként 5 cent.

Háromszor 5 szóból álljnak. Logkisebb hirdetés egyszeri közlése 1 dollár 50 cent, háromszori közlése 4 dollár 50 cent.

Nagyobb betűkkel szedett hirdetérdet a fenti árok kétszeresa számitanók.

Kishirdetéseket felvesz a Magyar Bányászlap kiadóhivatala, Himlerville, Kentucky.

KERESTETÉS

Edesapámat, Nagy Károly, Borsod megyében a Miskalpkonyi illetőségű, hányszor keresem. Vele van egy 16 éves öcsém is. Szerettnék vele érintkezni. Aki tudja czimét, legyen szives értesiteni. Czimem Mrs. Mary Goldi, Box 1651, Logan W. Va.

(Aug 23)

MUNKAALKALOM

Becsületes embert keresek farmára, aki rendes tudja bonni a takarmányt és zabot. Otthonom Ravens Eye, W. Va. Post office czimem: Annie Waslichak, Rathelle, W. Va.

(Aug 9, 16)

A GYILKOS VERSENY VÉGE

(Folytatás az 1-ső oldalról)

A King Fuel Co. vagyonát, melynek Buffalo Creeken vannak bányái, 316,000 dollárra értékelték.

A Sunbeam Coal Co. ingatlan és ingó vagyonának értékét 86,000 dollárban állapitották meg a becsűsök.

Az Aracoma Coal Co. vagyonáért a Logan Coal Co. ajánlott legtöbbet, 36,000 dollárt.

A King Fuel Co. vagyonáért ugyanez a társaság csak 10,000 dollárt ajánlott. A Sunbeam Coal Co. vagyonára egyáltalában nem volt ajánlattevő, ugy, hogy erre uj árverést kellett kitüzni. Augusztus első felében próbálják meg ismét e társaság vagyonának eladását.

Az árértékelt összegek kiknyadáért cserélt hát gazdát két bányatársaság vagyona.

Szomoru dolog ez nagyon.

Szomoru dolog, hogy igy mennek tönkre egykor nagy bányatársaságok, melyek bányászok százainak tudtak mun kát adni.

Ez az árverés jellemzi legjobban a bányaipar mai helyzetét. Hogy ma már árverező se igen akad egy-egy dobrakerülő bánya vagyonára.

Mert fél mindenki pénzt fek teni ebbe a beteg iparba.

Csak olyanok vesznek ma potom pénzen bányát, akik vár ni tudnak arra, hogy egyszer még jobb világ jön a szénipara és akkor megkapják befektetett tőkéjukre a kamatot.

Ide juttatta a bányaipart az esztelen verseny.

EGYLETI KALAUZ

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ E.

Alakult 1894 Január hó 11-én

Az egylet tisztikara:
Diszelnök: Buczkó András; elnök: Rezer János; alelnök Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; jegyző: Tökölyi Ferenc; pénztári titkár: Murvay Lajos; ellenőr: Tamás János; számvevők: Kádár Mihály; beteglátogatók: Murvay Sndor beteglátogató Congóban: Murvay Sándor, Drakesen Sipos Mihály: 3 tagu bizottság: Urbán József, Tóka János, Bodnár János; szószólók: Kékes József, ifj. Molnár János; tanrmér: E. István és E. Tóth József; ebtvatalos orvos Dr. James Miller.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap Szélnyhely: Gary, W. Va.

A főtisztikar:

Főelnök: Kovács Pál.
Alelnök: Id. Nagy Mihály.
Főtitkár: Tóth Sándor, Box 31, Filbert, W. Va.
Pénzgyűjtő: Nagy János.
Főpénztárnok: Soltész József.
Segédpénztárnok: Debreczeni Bertalan.
Biztositási tanok: Kovács János, Vincze János, Sarkosy János.
A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűlését Garyban, a Halfban, 1-ső Osztály, Filbert, W. Va.

Elnök: Horváth János; alelnök: Marosi András; jegyző: Tóth Sándor, Box 91, Filbert, W. Va.; segédjegyző: Nagy János; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Debreczeni Bertalan; birottsági tagok: Vincze János, Bársik József, Bacsó András; szószólók: Szabó Mihály; pőttag: Józsa József; alszószólók: Id. Tóth László (angol), Vinter János (magyar), Vas György (gyász), szőfőr: Szabó Mihály.

Gyűlésüket tartja minden hó 13-ikn utáni vasárnap délután 2 órakor a kath. templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.

Idelegmenet a második osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő czimére küldjenek.

Elnök: Szucsuk János; titkár és pénztárnok: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; segédpénztárnok: Ferenc.

Gyűlésüket minden hó utolsó vasárnapján tartja a Gary-Halfban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.

Ugykezelő: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va.

Gyűlésezit tartja minden hónap hamadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok lakásán.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.

Ugykezelő: Szász György, a helybeli és kétfajta havidíjai és egyéb befizetéseit hozza kűldendők Box 312, Gary, W. Va.

5-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Dóczi András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 54, Red Jacket, W. Va., kihez minden levél küldendő, ellenőr: Kurucz István; beteglátogató: Balogh Bálint.

Gyűlésezit minden hó 5-ik vasárnapján tartja a pénztárnok lakásán.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA
Id. Dobor András, Pocahontas, Va
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY
Farkas Balázs, Lynch, Ky.
Vizág Agoston, Benham, Ky
Varga Sándor, Benham, Ky.

WEST VIRGINIA
Bettes Hanna, Pursglove, Va.
Gallay Géza, Capels, W. Va.
György István, Short Creek, W. Va
Hoffman Dániel, Chesterhill, Ohio
Coalwood, Premier, W. Va.
Hornyák József, Readsville, W. Va
Melczer Imre, Glen White, W. Va
Ondó József, Ward, W. Va.
Farl István, Jenkins Jones, W. Va
Soltész Péter, Glen Smoke, W. Va
George Szita, Frances, W. Va.
Szemenyés János, Fairmont, W. Virginia.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Torchia & Klacko Co., Clarksburg W. Va.
Vereczkei Sándor, Monaville, W Va. Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA
Anigyalosi József, Star Junction Pa. és Perropolis, Pa.
Julius Bajos, La Belle, Pa.
Benkó János, Cherryville, Pa.
Csordás István, Hollwood Pa.
Debreczeni Ferenc, McKeesport Pa.
Dermy József, Fredericktown, Pa
Eperjessy István, Johnstown, Pa
Fejes István, Brownsville, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Györke Mihály, Nanty Glo, Pa.
Emeszy Horváth, Ruthford, Pa.
Jeso A. János, Masontown, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukics János, Gallitzin, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Novák Lajos, Dilonvale, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Sütö János, Windber, Pa.
Varga József, Mercer, Pa.
Vaskó János, Allison, Pa.
Varnay János, Hinstown, Pa.
Verebi István, Brasnell, Pa.
Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO
Bányás József, Tiltonsville, Ohio
Barták Dániel, Adena, Ohio
Wood Herrick, Ramsey, Blaf mont, Ohio
Burdohán Mihály, Bradley, O.
Jelenik Albert, Dillonvale, Ohio
Kocsis Dangelen, Harperville Dunkanwood, Glen-Robbins, Ohio
György Elek, Glen Runs, Smithfield
Hanzely Roberville, Ohio.
Kondives János, Columbus, Ohio
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth Iván, Rayland, O.

MICHIGAN
Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA
Bodnár Péter, Linton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind

ILLINOIS
Fürjes Agoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Marion, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Diverson, Ill.

NEW JERSEY
Nagy József, Franklin, N. J
Olasvarzky Sándor, Newark, N. J

NEW YORK
Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO
Fodor Vilmos, Camp Shumway Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA
Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT
Asztalos Sándor, 955 Wordin Ave, Bridgeport, Conn.

WYOMING
Csapó János, Rocks Springs, Wy.

FLORIDA
Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK
z Egyesült Államok egész területére
A. L. BAUER